

Narada o klimacie

-realizacja postulatów

W ubiegłym roku odbyła się w gminie Obywatelska Narada o Klimacie związana z zarządzaniem odpadami. Została ona przeprowadzona przez Fundację Pole Dialogu i Instytut na rzecz Ekorozwoju.

Jej celem były włączenie mieszkańców w proces decydowania o politykach klimatycznych gminy i pilotażowe wykorzystanie i adaptacja na polskim gruncie narzędzia, jakim są narady obywatelskie.

W projekcie wzięły udział także 3 inne gminy – Cieszyn, Lesko i Świdwin.

Naradę obywatelską poprzedziło badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców naszej gminy. Uczestniczyło w nim 425 osób. Spośród respondentów, którzy wyrazili chęć wzięcia udziału w naradzie (82), wylosowanych zostało 11 mieszanek i mieszkańców. Podczas dwóch dni spotkań i dyskusji, wraz z ekspertami, wypracowali 25 rekomendacji, które przekazano władzom gminy.

Poniżej przedstawiamy postulaty oraz działania dotyczące zarządzania odpadami, które wykonano lub planowane są do realizacji przez gminę Michałowice w najbliższym czasie.

Ranga	Rekomendacja	Działania gminy
1	Urząd gminy wypracuje eko-standardy dla wszystkich jednostek organizacyjnych polegające na ograniczeniu wytwarzaniu odpadów, ich segregacji i selekcji używanych produktów np. rezygnacja z opakowań plastikowych, rezygnacji z używania wody w plastikowych butelkach na rzecz promowania np. wody z beczkowitzu czy opakowań wielorazowych. Opracowanym standardowym podlegać będą również firmy współpracujące z urzędem gminy i inni podwykonawcy.	<ul style="list-style-type: none"> ● Postulat wprowadzono Zarządzeniem Wójta w sprawie ograniczenia stosowania plastikowych przedmiotów i opakowań jednorazowego użytku, wraz z załącznikiem, czyli klauzulami umownymi mającymi ograniczać stosowanie tych przedmiotów np. podczas imprez. ● Urząd gminy kupuje od kilku lat wyłącznie wodę w butelkach szklanych, w niewielkich ilościach, ponieważ w budynku są zainstalowane saturatory do przygotowywania wody gazowanej. ● W czasie pikników stosujemy segregację odpadów. ● Wszystkie szkoły zostały wyposażone w pojemniki do segregacji odpadów w 2022 r. Zainstalowano również poidelka oraz „wodołapacz”.
2	Urząd gminy powinien zmienić zasady funkcjonowania PSZOK m.in. w zakresie godzin otwarcia, tak aby był dostępny cały dzień w sobotę, a w innych dniach - w godzinach popołudniowych i wieczornych. Ponadto powinien zostać zwiększony limit przyjmowanych odpadów takich jak odpady wielkogabarytowe, budowlane, opony itp.	<ul style="list-style-type: none"> ● Dotychczasowe dni i godziny pracy PSZOK funkcjonują od wielu lat i umożliwiają korzystanie z PSZOK-u w różnych dniach i godzinach (porannych i popołudniowych), mieszkańcy są do nich przyzwyczajeni. ● Wprowadzone limity przyczyniły się do obniżenia kosztów, bez uszczerbku na jakości usługi.

Ranga	Rekomendacja	Działania gminy
2	<p>Urząd gminy powinien jak najszybciej zastępować trawniki gminne roślinnością okrywową /płożącą /wieloletnią/zimozieloną oraz promować to rozwiązanie na terenach prywatnych.</p> <p>Przyczyni się to do redukcji degradacji gleby oraz zmniejszenia ilości odpadów zielonych, głównie skoszonej trawy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Gmina od kilku lat sukcesywnie zastępuje trawniki roślinnością okrywową i bylinami. ● Realizacja postulatu odbywa się zarówno na etapie przebudowy dróg, jak również w trakcie zagospodarowania terenów zielonych np. ul. Szkolna w Michałowicach, ul. Ireny w Komorowie, ul. Rekreacyjna w Granicy, ul. Stokrotek w Nowej Wsi. W planach na 2023 r. jest realizacja skwerów z roślinnością wieloletnią i okrywową w Opaczu - Kolonii (ul. Środkowa/Czysta i ul. Zofii w Opaczu - Kolonii), w Komorowie ul. Okrężna. ● Na części gminnych terenów zielonych liście opadłe jesienią są pozostawiane jako środowisko do życia małych zwierząt. Z czasem ulega biodegradacji. ● Część trawników, np. wzdłuż Raszynki, zakładana jest jako łąki kwietne.
3	<p>Urząd gminy zakupi samochód z napędem elektrycznym. Pojazd będzie stanowić wsparcie m.in. dla Referatu Ochrony Środowiska i Eko-brygady w celu realizacji zadań i programów związanych z likwidacją nielegalnych składowisk odpadów na terenie gminy a także wdrażania projektów edukacyjnych z gospodarowaniem odpadami np. kontroli kompostowników, przewożenie zebranych odpadów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zakupiliśmy taki samochód, data dostawy: 2023 r.
3	<p>Urząd gminy powinien na obszarze gminy np. terenach rekreacyjnych oraz często uczęszczanych przez mieszkańców (np. przy szkołach, stacjach WKD, cmentarzach) umieścić zamykane pojemniki na odpady segregowane.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zakupimy minimum 2 zestawy do segregacji odpadów wraz z tablicami edukacyjnymi, na tereny rekreacyjne gminy. ● Wójt Gminy podjął rozmowy z WKD celem instalacji pojemników do segregacji na przystankach WKD. O wyniku rozmów poinformujemy społeczność.
3	<p>Urząd gminy powinien dotrzeć z informacjami o racjonalnym gospodarowaniu odpadami do mieszkańców wykluczonych cyfrowo.</p> <p>Rekomendujemy zorganizowanie spotkania z sołtysami i liderami lokalnych społeczności w celu opracowania form dotarcia z tymi informacjami do mieszkańców, określenia grupy odbiorców.</p> <p>Proponowane rozwiązania to: cykliczne dostarczane informacje do skrzynek na listy, wieszane na tablicach informacyjnych czy stworzenie i dystrybucja tzw. eko-przewodnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Pracownicy referatu OŚ przeprowadzili spotkanie w Dziennym Domu Seniora w Komorowie (20.02.2023 r.). Spotkanie dotyczyło właściwie prowadzonej segregacji odpadów oraz programów ochrony powietrza. ● Kolejne spotkania planowane są we współpracy z kołami seniorów. Do końca 2023 r. zostanie przeprowadzonych co najmniej 5 takich spotkań, w zależności od dostępności członków kół PZEiR. ● W pierwszym półroczu 2023 roku zorganizujemy spotkanie z sołtysami. ● Z problemem gospodarki zapoznamy Młodzieżową Radę Gminy na sesji w pierwszej połowie 2023 r. ● Urząd zaproponuje Młodzieżowej Radzie Gminy wspólne działania w obszarze edukacji i ograniczenia odpadów w gminie. ● W ciągu ostatnich lat, regularnie na łamach Informatora Gminnego zamieszczamy teksty i grafiki informacyjne poświęcone sprawom ekologii i ograniczenia odpadów. W 2023 r. w każdym numerze Informatora będzie publikowany co najmniej jeden materiał popularyzujący ideę ograniczenia odpadów. ● Planujemy regularne umieszczanie na tablicach gminnych informacji o sposobach ograniczenia odpadów. ● Natomiast dystrybucja materiałów do skrzynek pocztowych (przy jednoczesnym regularnym zamieszczaniu informacji w gminnym biuletynie i na tablicach informacyjnych) jest w ocenie urzędu niecelowa, ponieważ doprowadzi do zwiększenia odpadów w gminie, co jest niezgodne z celem projektu.
4	<p>Urząd gminy powinien albo renegotjować umowę z obecną firmą, która odbiera odpady albo znaleźć nową i zawrzeć umowę na takich warunkach, aby odpady bio były prawidłowo przetwarzane.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Odpady ulegające biodegradacji zagospodarowywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ranga	Rekomendacja	Działania gminy
4	Urząd gminy powinien dostarczyć bezpłatnie kompostowniki (pojemniki) na posesje mieszkańców wraz ze wsparciem merytorycznym w tworzeniu kompostu i jego zastosowania. Urząd Gminy powinien zachęcać mieszkańców do tworzenia kompostu przez ulgi finansowe, bilety wstępu na wydarzenia, konkursy itp.	<ul style="list-style-type: none"> ● Na LIII sesji Rady Gminy (luty 2023 r.) radni podjęli uchwałę w sprawie przyjęcia programu dotacyjnego „Kompostownik”. W 2023 r. minimum 375 właścicieli może przystąpić do programu. ● Program będzie kontynuowany w kolejnych latach. Informacja o programie ukaże się w Informatorze Gminnym.
5	Urząd gminy powinien prowadzić stałą kampanię społeczną na temat zagospodarowania odpadów bio w formie: warsztatów, materiałów w mediach społecznościowych, ulotek, broszur, biuletynu Gminy Michałowice, przestrzeni do dzielenia się wiedzą oraz doświadczeniem przez sąsiadów.	<ul style="list-style-type: none"> ● 3.02.2023 r. odbyło się spotkanie z Fundacją KIM, na którym omówiono możliwości współpracy w zakresie przygotowania broszury tzw. eko-przewodnika dot. kompostowania oraz małej retencji i poprowadzenia cyklu spotkań w tym zakresie. ● Opracowano ciekawy projekt kampanii społecznej o ograniczaniu odpadów i złożono wniosek o jej dofinansowanie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej (Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej). ● Materiał informacyjny o możliwościach zagospodarowania odpadów BIO opublikujemy w Informatorze Gminnym w pierwszej połowie 2023 r. ● Instrukcja kompostowania w formie ulotki drukowanej zostanie przekazany każdej osobie, która skorzysta z programu „Kompostownik” (minimum 375 osób.) ● Kampania społeczna będzie prowadzona regularnie.
5	Urząd gminy powinien rozważyć inny sposób odbioru odpadów np. rezygnację z plastikowych worków na rzecz kompostowalnych, używanie pojemników wielorazowych na odpady, zmniejszenie objętości dotychczasowych worków.	<ul style="list-style-type: none"> ● Rekomendacja zostanie poddana analizie przed ogłoszeniem kolejnego przetargu na odbiór odpadów.
6	Urząd gminy powinien wystąpić do sąsiednich gmin (organów samorządu terytorialnego) z inicjatywą budowy certyfikowanej kompostowni - z możliwością ubiegania się o dotacje celowe z UE lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).	<ul style="list-style-type: none"> ● Wójt Gminy prowadzi rozmowy celem pozyskania gruntu pod budowę PSZOK-u (wraz z niezbędną infrastrukturą).
7	Urząd gminy powinien zadbać o edukację dzieci w przedmiocie polityki zarządzania odpadami. Urząd zaproponuje dyrektorom szkół i przedszkoli gminnych wycieczki edukacyjne do PSZOK, sortowni. Urząd zakupi interaktywne kosze do selektywnej zbiórki odpadów do szkół i przedszkoli np. kosze dziękujące za wrzucenie właściwego odpadu.	<ul style="list-style-type: none"> ● W placówkach oświatowych pojawiły się, dostępne dla dzieci, pojemniki do segregacji odpadów. ● We wszystkich gminnych szkołach prowadzony jest program „Działaj dla Klimatu”, w ramach którego uczniowie biorą udział w pięciu międzyszkolnych akcjach edukacyjnych, których tematy związane są z działaniami pro klimatycznymi – segregacja śmieci, śladem węglowym, ochroną zasobów wody i poruszaniem się rowerem. Projekt ma na celu podniesienie świadomości w zakresie zmian klimatu oraz sposobów na łagodzenie skutków zmian klimatycznych i przystosowanie się do nich poprzez podniesienie świadomości dotyczącej problemu odpadów, promowanie ich prawidłowej segregacji oraz zachęcanie do ograniczania ich ilości (Akcja „Wiem, jak segregować”), przekazanie wiedzy na temat zmian w stylu życia, które mogą dać największy efekt dla faktycznej redukcji emisji dwutlenku węgla (Akcja „Mój ślad węglowy”), promowanie dobrych praktyk związanych z racjonalnym korzystaniem z zasobów wody (Akcja „Woda to życie”), zachęcanie uczniów do korzystania z ekologicznych środków transportu (Akcja „Rowerem do szkoły”). ● Młodzież licealna uczestniczy w warsztatach nt. ograniczenia gospodarki odpadami oraz zwiedzała sortownię odpadów (2023 r.)
7	Urząd gminy powinien promować lokalnych rzemieślników, którzy wspierają mieszkańców w podążaniu za ideą zero waste (zero odpadów).	<ul style="list-style-type: none"> ● Zorganizujemy konkurs dla rzemieślników na najlepszy pomysł na działania z zakresu idei „zero waste”. ● Co roku organizujemy eko-piknik, w czasie którego jest promowana idea zero-waste.

Ranga	Rekomendacja	Działania gminy
7	Urząd gminy założy w przyszłym sezonie wegetacyjnym pokazowy / pilotażowy ogród permakulturowy i będzie promować tę inicjatywę wśród mieszkańców. Ogród będzie sposobem zagospodarowania bio-odpadów na miejscu ich powstawania.	<ul style="list-style-type: none"> ● Będziemy promować ideę ogrodu permakulturowego, rozpoczynając od zamieszczenia artykułu o tego rodzaju uprawie w Informatorze Gminnym. ● Zamieścimy także przykłady takich ogrodów, które już w tej chwili są z powodzeniem uprawiane przez mieszkańców.
8	Urząd gminy powinien umożliwić mieszkańcom nieodpłatne korzystanie z rębaka i rozdrabniarki do gałęzi i tworzenie zrębków, które mieszkańcy wykorzystają we własnych ogrodach lub odstąpią gminie.	<ul style="list-style-type: none"> ● Po przeanalizowaniu rekomendacji społecznej gmina zdecydowała, że nie dokona zakupu rębaków, natomiast przeanalizuje w ramach dialogu technicznego z firmami odbierającymi odpady jak zrealizować postulat mieszkańców. ● Urząd gminy przekaze sołtysom tę rekomendację uczestników „Narady o Klimacie”, aby została ona przedyskutowana na zebraniach wiejskich z mieszkańcami i jeśli zapotrzebowanie na taki sprzęt się potwierdzi, może zostać zakupiony z funduszy sołectkich i pozostawać w dyspozycji u sołtysa.
9	Urząd gminy zorganizuje spotkania ze specjalistami, praktykami, którzy przedstawią praktyczną wiedzę na tematy związane z ograniczaniem ilości odpadów i możliwością ich powtórnego wykorzystania, nauką naprawy prostych sprzętów domowych. Powinien zaangażować do współpracy gminne biblioteki.	<ul style="list-style-type: none"> ● Spotkania są już organizowane bezpośrednio przez urząd (np. z inżynierem terenów zielonych) oraz we współpracy z Fundacją KIM. W 2023 roku urząd zorganizuje minimum 3 spotkania w bibliotekach. ● Miejscem do prowadzenia takich zajęć są też zajęcia techniczne w szkołach.
9	Urząd gminy zakupi mobilne foto-pułapki, które umieszczać będzie w miejscach narażonych na składowanie nielegalnych odpadów w wytypowanych miejscach. Rekomendujemy wykorzystywanie drona do kontrolowania obszarów narażonych i zgłaszanych przez mieszkańców. Należy publikować w przestrzeni publicznej informacje o sukcesach pracy drona.	<ul style="list-style-type: none"> ● Urząd gminy wykorzystuje drona regularnie do różnych działań związanych z ochroną środowiska, w tym do sprawdzania miejsc trudno dostępnych i rozległych. ● Urząd gminy, wraz z Policją, z którą prowadzi działania, zidentyfikował na mapie gminy miejsca, w których najczęściej nielegalnie wyrzucane są odpady i monitoruje te miejsca. ● W Biuletynie Gminnym opublikowaliśmy materiał o wykorzystaniu drona do działań eko. W przyszłości ukażą się kolejne publikacje. ● Zakup fotopułapek planowany jest na kwiecień 2023 r.
10	Urząd gminy stworzy kampanię mającą na celu edukację i przekazanie wiedzy na temat gospodarki obiegu zamkniętego w formie przekazu cyfrowego np. stworzenie filmu instruktażowego na temat sposobu zakładania kompostownika, naprawy różnych urządzeń użytku domowego czy opracowanie i przeprowadzenie konkursu dotyczącego zarządzania odpadami.	<ul style="list-style-type: none"> ● We współpracy z Fundacją KIM odbyły się warsztaty dot. kompostowania (w Suchym Lesie). ● 4 kolejne spotkania poświęcone kompostowaniu odbędą się w związku z programem „Kompostownik”.
11	Urząd gminy powinien zachować wrywkowe kontrole worków na śmieci.	<ul style="list-style-type: none"> ● Kontrole są prowadzone regularnie, zarówno przez MZO, jak i przez pracowników gminy.
12	Urząd gminy powinien edukować lokalnych przedsiębiorców i promować wśród nich zachowania proekologiczne - w szczególności wspierać ich przy wdrażaniu rozwiązań redukujących ilość jednorazowych plastikowych opakowań.	<ul style="list-style-type: none"> ● Urząd gminy przygotowuje pakt „Nie dla plastiku” czyli deklarację dla lokalnych przedsiębiorców o nieużywaniu jednorazowych, plastikowych opakowań. Logotypy i nazwy wszystkich przedsiębiorców zostaną wymienione w Informatorze Gminnym oraz na stronie internetowej urzędu.
13	Urząd gminy włączy na stałe do imprez / wydarzeń organizowanych na świeżym powietrzu tematykę zarządzania odpadami w formie stałego stanowiska lub warsztatów i prezentacji. Zachęcamy do promowania mieszkańców i eko-rozwiązań istniejących na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> ● Rekomendacja jest realizowana podczas wszystkich imprez organizowanych przez urząd gminy.

Ranga	Rekomendacja	Działania gminy
14	Urząd gminy powinien zorganizować raz na kwartał akcje propagujące ideę zero waste (zero odpadów) np. naprawianie i wymianę rzeczy.	<ul style="list-style-type: none"> ● Urząd gminy będzie wspierał, i promował, funkcjonującą w gminie od lat oddolną inicjatywę mieszkańców „wyrzedaż garażową”, w czasie której następuje wymiana między mieszkańcami, lub sprzedaż, rzeczy używanych. ● Urząd gminy będzie promował, działająca od 2 lat, skupiającą ponad 2 400 osób, inicjatywę mieszkańców na facebooku pt. Garażówka on-line Gmina Michałowice, czyli oddam, sprzedam za grosze.
15	Urząd gminy powinien zweryfikować i rozważyć możliwości wdrożenia rozwiązań wielokrotnego użycia szklanych butelek i opakowań.	<ul style="list-style-type: none"> ● Zadanie do realizacji na szczeblu krajowym.
16	Urząd gminy zadba o dostępność książek zawierających nowoczesną i praktyczną wiedzę na temat gospodarowania odpadami, filozofii zero waste i zachowań ograniczających produkcję odpadów bio (kompostowanie).	<ul style="list-style-type: none"> ● Jako urząd gminy zakupimy 20 książek poświęconych tematyce gospodarowania odpadami, zero waste i kompostowaniu, które będą dostępne w bibliotece w Michałowicach, jej filii w Nowej Wsi oraz w bibliotece w Komorowie (realizacja marzec/ kwiecień 2023 r.)
16	Urząd gminy powinien wypromować oraz rozbudować zakres działalności istniejącej jadalni o dodatkowe artykuły (np. zabawki, ubrania) oraz rozważyć wdrożenie takiego rozwiązania w innych sołectwach.	<ul style="list-style-type: none"> ● W budynku urzędu gminy prowadzona jest od kilku lat wymiana książek i drobnych przedmiotów dekoracyjnych. Mieszkaniec może nieodpłatnie wziąć każdą rzecz, która mu się podoba. Podobnie, przynieść i zostawić dla innych książki i drobne przedmioty, które nie są mu już potrzebne w domu. ● GOPS prowadzi punkt pomocy żywnościowej m.in. korzystając z banku żywności, uprawnionych do korzystania w tej chwili jest ok. 40 osób, są to zarówno obywatele Ukrainy jak i mieszkańcy gminy. Prowadzona jest pomoc odzieżowa i drobnego sprzętu domowego w ramach zbiórki prowadzonej przez ZHP.